

Utbildningsinspektion i Ryfors skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1-9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Ryfors skola	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Ryfors skola och besökt skolan den 11 och 12 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades rektorn, skolsköterskan, speciallärare, representanter för elever och lärare samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i flertalet årskurser och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Ryfors skola

Ryfors skola	Antal elever
Förskoleklass	11
Grundskola	145

Källa: Ryfors skola

I Ryfors skola sker undervisningen i åldershomogena klasser med undantag för årskurs 1 och 2 som tillsammans bildar en klass.

Skolan är lokaliserad till samhället Ryfors cirka 11 km väster om Älmhults tätort.

Skolans lärare är organiserade i tre arbetslag, F–3, 4–6 och 7–9. Skolan har endast ett fåtal elever med utländsk bakgrund.

Bedömningar

Samlad bedömning

Ryfors skola erbjuder eleverna en i huvudsak lugn arbetsmiljö och ett förebyggande arbete mot kränkande behandling bedrivs. Skolans likabehandlingsplan måste dock revideras under medverkan av eleverna.

Skolan har goda förutsättningar i form av utbildade lärare och ändamålsenliga lokaler. Slutbetygen för årskurs 9 ligger i nivå med riksgenomsnittet men skolan saknar en tydlig uppföljning och utvärdering av elevernas resultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5. Skolan bör också analysera den stora skillnaden i resultat mellan pojkar och flickor samt vidta åtgärder för att ge pojkar och flickor likvärdiga förutsättningar i undervisningen. Inspektörerna bedömer att skolans kunskapsresultat kan förbättras genom en tydlig uppföljning av kunskapsresultaten i förhållande till de nationella målen i alla ämnen samt ett mer utvecklat stöd till elever i behov av särskilt stöd.

Som ett led i arbetet för en ökad måluppfyllelse bör skolans systematiska kvalitetsarbete förbättras och den kvalitetsredovisning som sammanfattar skolans kvalitetsarbete bör innehålla en tydligare bedömning av måluppfyllelsen samt vilka framtidsytande åtgärder skolan planerar för en ökad måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen måste också utarbetas under medverkan av elever och deras vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta.

Elevernas inflytande över undervisningen bör förbättras och skolan måste anordna elevens val för att ge eleverna en valbar möjlighet till breddning och fördjupning. Skolan måste också säkerställa att eleverna ges tillgång till den undervisning som krävs för att nå de nationella ämnesmålen i årskurs 5 och 9.

Inspektörerna bedömer att skolans rektor är förtrogen med verksamheten och tar ansvar för skolans utveckling mot de nationella målen.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Rektorn fattar inte beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för berörda elever (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3 § förordning om kvalitetsredovisning).
- Elever medverkar inte i utarbetandet av kvalitetsredovisning och likabehandlingsplan (4 § förordning om kvalitetsredovisning, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Företrädare för elevernas vårdnadshavare ges inte möjlighet att delta i arbetet med skolans kvalitetsredovisning (4 § förordning om kvalitetsredovisning).
- Elevers val anordnas inte i enlighet med kraven i förordningen (2 kap.19 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolans systematiska kvalitetsarbete bör förbättras.
- Skolan bör analysera skillnaderna i betygsresultat mellan pojkar och flickor samt vidta åtgärder i syfte att ge likvärdiga förutsättningar för pojkars och flickors lärande.
- Skolan bör säkerställa att alla elever får inflytande över undervisningen, särskilt avseende undervisningens innehåll.
- Skolan bör utvärdera effekterna av stödinsatserna samt vidta nödvändiga åtgärder för att öka möjligheterna till ett individanpassat stöd i grundskolans alla ämnen. Skolan bör också ge elever i behov av särskilt stöd tillgång till specialpedagogisk kompetens.
- Skolan bör säkerställa att eleverna i de tidigare årskurserna får den undervisning i naturorienterade ämnen och teknik som krävs för att nå målen i årskurs 5.

Kunskaper*Resultat och utvärdering av lärandet***Tabell 1:** Resultatmått för elever i årskurs 9 år 2004-2006.

	Ryfors skola			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Meritvärde	221,3	210,3	205,4	206,9	206,3	206,8
- Flickor	258,2	221,0	223,5	218,1	217,3	218,3
- Pojkar	197,4	195,0	191,5	196,3	195,8	195,7
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	85,7	88,2	87,0	89,6	89,2	89,5
- Flickor	100,0	90,0	90,0	91,1	90,7	90,7
- Pojkar	76,5	85,7	84,6	88,2	87,7	88,3
Andel elever som nått målen i alla ämnen.	75,0	88,2	82,6	75,9	75,5	76,0

Källa: Skolverkets statistik

Ovanstående tabell visar att skolans kunskapsresultat ligger nära riksgenomsnittet för alla redovisade kunskapsmått. Meritvärdet för skolans elever har försämrats under den redovisade treårsperioden medan andelen behöriga till nationellt program i gymnasieskolan har varit relativt konstant.

Tabellen visar också på en betydande skillnad i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor. Denna skillnad syns både i meritvärdet och andel behöriga till gymnasieskolans nationella program och är för båda dessa mått större än riksgenomsnittet. Inspektörerna bedömer att kommunen bör analysera orsakerna till denna skillnad och vidta relevanta åtgärder i syfte att ge likvärdiga förutsättningar för pojkars och flickors lärande.

Tabell 2: Resultat på de nationella proven i årskurs 5

	Ryfors skola	
	2006	2007
Andel (i procent) som nått de nationella målen i svenska	97	83,3
Andel (i procent) som nått de nationella målen i matematik	86	83,3
Andel (i procent) som nått de nationella målen i engelska	97	72,2

Källa: Ryfors skola

Ovanstående tabell visar att andelen elever som når de nationella målen för årskurs i matematik, svenska och engelska har försämrats. Det låga antalet elever i årskurs 5 gör dock att en elev motsvarar flera procentenheter varför siffrorna får tolkas med viss försiktighet.

Skolans betygssättning i matematik, svenska och engelska stämmer väl överens med elevernas resultat på de nationella proven. Detta är en indikation på likvärdigheten i skolans betygssättning. Skolan har ett litet antal lärare som svarar för betygssättningen och det är därför av stor betydelse att skolan skapar möjlighe-

ter till diskussioner kring normering av betygssättningen i alla ämnen. Diskussioner om bedömning och betygssättning sker i viss mån mellan olika lärare på skolan men sällan med lärare från andra skolor. Kommunen har dock under innevarande läsår startat en kompetensutvecklingsinsats där lärare från olika skolor ges möjlighet att träffas för diskussioner kring bedömning och betygssättning vid flera tillfällen under läsåret. Inspektörerna vill påtala vikten av att skolan gör fortsatta insatser för att öka likvärdigheten i betygssättningen.

Uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling är viktiga redskap för att ge eleverna en progression i kunskapsutvecklingen samt för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Inspektörerna har under besöket konstaterat att kunskapsuppföljningen fungerar väl i de senare årskurserna där betyg sätts. Kunskapsuppföljningen i de tidigare årskurserna fungerar väl i svenska, matematik och engelska men måste förbättras i andra ämnen. Inspektörerna bedömer att skolan måste skapa rutiner för en systematisk uppföljning av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5.

Individanpassning och särskilt stöd

Enligt skollagen och grundskoleförordningen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder ska rektorn se till att behovet utreds samt att ett åtgärdsprogram utarbetas om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd. Av de åtgärdsprogram som upprättas för elever i behov av särskilt stöd ska det framgå vilka behoven är, hur dessa ska tillgodoses samt hur uppföljningen ska ske. Individanpassning och varierade stödinsatser är nödvändiga redskap för att nå en optimal effekt i det insatta stödet vilket förutsätter att det på skolan finns möjlighet att erbjuda eleverna stöd i olika former och med olika metoder. I Ryfors skola är det specialpedagogiska stödet till elever i behov av särskilt stöd i första hand inriktat mot matematik och svenska. Uppföljning och utvärdering av vilken effekt insatta stödåtgärder har gett saknas ofta vilket bland annat leder till att skolans stödinsatser ofta är ensidiga. Inspektörerna bedömer att skolan bör utvärdera effekterna av stödinsatserna samt vidta nödvändiga åtgärder för att öka elevernas möjligheter till ett individanpassat stöd i grundskolans alla ämnen.

Förutom det specialpedagogiska stödet finns det på skolan en liten grupp dit en del av skolans elever går under vissa timmar i veckan då det bedöms finnas ett behov av en mindre elevgrupp för dessa elever. Det finns också elever som tillbringar huvuddelen av sin undervisningstid i denna grupp och för dessa elever är gruppen att betrakta som en särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp saknas för dessa elever. Inspektörerna bedömer att skolan måste fatta beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för berörda elever.

Elevinflytande

Enligt läroplanen ska skolan utveckla elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former och läraren ska se till att alla elever får ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Skolans arbete med formella demokratiska inflytandeformer som elevråd och klassråd fungerar väl men när det gäller inflytandet över den dagliga undervisningen visar genomförda intervjuer att skolans elever i viss mån ges möjlighet att påverka arbetssätt och redovisningsformer medan inflytandet över ämnets innehåll är mycket begränsat. Hur stort detta inflytande är varierar mellan olika lärare och upplevs i hög grad vara upp till den enskilda läraren. Inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att alla elever får inflytande över undervisningen, särskilt avseende undervisningens innehåll.

Normer och värden

Genomförda intervjuer och inspektörernas egna iakttagelser vid besöket ger en bild av en skola med en generellt lugn arbetsmiljö. Förebyggande arbete mot kränkande behandling sker i olika former på skolan. Ett exempel på förebyggande arbete är skolans kamrattstödare. Kränkande behandling förekommer men intervjuade elever och lärare menar att det handlar om enstaka tillfällen och att arbetsmiljön i stort sett är lugn och trygg. Genomförda intervjuer visar också att skolans personal reagerar snabbt och i enlighet med likabehandlingsplanen om kränkningar uppstår. Inspektörerna bedömer att skolan erbjuder eleverna en i huvudsak lugn arbetsmiljö samt har rutiner för att komma till rätta med de fall av kränkande behandling som uppstår.

Skolans likabehandlingsplan består av en förvaltningsgemensam del som anger de yttre ramarna i arbetet för likabehandling. Denna gemensamma del är sedan kompletterad med en skolspecifik del för Ryfors skola där skolans förebyggande arbete mot kränkningar är beskrivet. Planen innehåller också en beskrivning av arbetsgången när fall av diskriminering eller annan kränkande behandling uppstår. Skolans likabehandlingsplan har dock inte utarbetats under medverkan av eleverna.

Ledning och kvalitetsarbete

Skolan leds av en vikarierande rektor. Intervjuerna visar att rektorn är förtrogen med verksamheten. Intervjuade lärare har delade meningar om rektorns roll som pedagogisk ledare men flertalet lärare menar ändå att rektorn aktivt fokuserar på skolans mål och deltar i en del pedagogiska diskussioner. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med verksamheten samt tar ansvar för skolans utveckling mot en högre grad av måluppfyllelse i relation till de nationella målen.

Ett systematiskt kvalitetsarbete som utgår från de nationella målen är en förutsättning för förbättrad måluppfyllelse i skolan. Centrala delar i detta kvalitetsarbete är uppföljning och utvärdering av de nationella målen samt en analys av uppföljningsresultaten som leder till en bedömning av hur resurserna ska fördelas och vilka målområden som behöver förbättras. Ryfors skola genomför inte några systematiska uppföljningar av hur väl eleverna har nått de olika läroplansmålen. Detta i kombination med en tidigare beskriven brist avseende kunskapsuppföljning i alla ämnen för elever i de tidigare årskurserna skapar ett bristfälligt underlag för skolans analys av vilka åtgärder som bör vidtas för en

ökad måluppfyllelse. Inspektörerna bedömer att skolans systematiska kvalitetsarbete bör förbättras i syfte att öka måluppfyllelsen i relation till de nationella målen.

Varje skola ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Vidare ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vårdnadshavare ska dessutom ges möjlighet att delta. Kvalitetsredovisningen är ett verktyg i det systematiska kvalitetsarbetet och bör vara ett redskap för skolans utveckling mot en högre grad av måluppfyllelse i relation till de nationella målen. Kvalitetsredovisningen vid Ryfors skola utgår från de målområden som fastställts lokalt av barn- och utbildningsnämnden och ger i viss mån en bild av måluppfyllelsen inom dessa områden. En mer heltäckande beskrivning av skolans resultat i förhållande till de nationella målen saknas dock och de åtgärder för ökad måluppfyllelse som finns beskrivna ger ingen tydlig bild av skolans prioriteringar inför kommande år. Mot bakgrund av de begränsningar som finns i skolans kvalitetsredovisning är det tveksamt om den kan fungera som ett aktivt dokument i skolans arbete för en högre grad av måluppfyllelse i relation till de nationella målen. Genomförda intervjuer visar också att eleverna inte har medverkat vid framtagandet samt att deras vårdnadshavare inte getts möjlighet att delta. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning måste förbättras för att ge en tydlig bild av måluppfyllelsen i relation till de nationella målen samt framåtsyftande åtgärder för ökad måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen måste också utarbetas under medverkan av elever och deras vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta.

Inspektörerna har under besöket mött en engagerad och välutbildad lärarkår där samtliga lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Antalet lärartjänster på skolan uppgick vid besökstillfället till 13,1. Detta ger en lärartäthet per 100 elever på 8,4 vilket är högre än riksgenomsnittet på 8,1. Skolan har 1 speciallärartjänst samt tillgång till kurator och skolsköterska i en omfattning av 25 respektive 20 procent vardera.

Lokalerna är ändamålsenliga och skolorna har tillgång till de läromedel, pedagogiska material och den utrustning som krävs för att en tidsenlig utbildning. Skolans bibliotek är väl utbyggt och utgör en naturlig del i det pedagogiska arbetet.

Elevens val är en del av undervisningen som är avsedd att ge eleverna en möjlighet till breddning eller fördjupning i något eller några ämnen. Eleverna ska enligt förordningen erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Intervjuer och dokumentstudier visar att skolan inte anordnar något elevens val. Inspektörerna bedömer att skolan måste anordna elevens val.

Genomförda intervjuer visar att de naturorienterande ämnena och teknik inte får den andel av undervisningstiden som anges i skolans timplan för de tidigare årskurserna och att den undervisning som ges inom de naturorienterade ämnena i dessa årskurser till största delen är inriktad mot biologi. Denna begränsning gör att eleverna kan få svårt att nå målen för de naturorienterade ämnena och teknik i årskurs 5. Detta kombinerat med en bristfällig kunskapsuppföljning i dessa ämnen gör att inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att eleverna i de tidigare årskurserna får den undervisning i naturorienterade ämnen och teknik som krävs för att nå målen i årskurs 5.

SKOLVERKET

Datum	Ort
2007-12-19	Lund

Peter Ekborg
Ingela Jonasson